

Nesnelerin İnterneti ve İşbirliği Çağı

Nesnelerin İnterneti ve İşbirliği Çağı

Jeremy Rifkin

Çev. Levent Göktem

Optimist Yayınları, İstanbul 2015, 384 s.

ISBN 9786054789122

MUSTAFA CINGI

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık'ın Aralık 2015'te yerli otomobilin platform üzerindeki lansmanını gerçekleştirirken, otomobil üretiminde paradigma değişikliğinin yaşandığını, içten yanmalı motorların yerini batarya ve sensör teknolojisiyle nesnelerin internetine bıraktığını belirtmesi, nesnelerin interneti kavramının sadece teknoloji ve iletişim ile ilgilenenler tarafından değil, kamu idarecileri tarafından da yakından takip edildiğini göstermektedir.¹

Web 3.0 teknolojileriyle akıllanan buzdolaplarından 3 boyutlu yazıcılarla motor üretimine değin tüm gelişmelerde nesnelerin internetinden son dönemde sıklıkla bahsedilmektedir. Kavram geniş kapsamlı olduğu için her sektör

¹ <http://www.haberturk.com/ekonomi/otomobil/haber/1168199-fikri-isiktan-yerli-otomobil-aciklamasi>

kendince nesnelerin interneti kavramını tanımlamaya çalışmaktadır. Oluşan kavram karmaşasına tüm sektörlerin üzerinde onaya varacağı bir şekilde

Optimist Yayınları, Jeremy Rifkin'in *The Zero Marginal Cost Society* isimli kitabını 2015 yılında *Nesnelerin İnterneti ve İşbirliği Çağı* ismiyle yayımlayarak bir çözüm getirmiştir.

Kitabın orijinalinde "*things of internet*" ibaresi geçmemesi şaşırtmamalıdır. Zira *A Beautiful Mind*'in "Akıl Oyunları"; *40 Days and 40 Nights* filminin "Elim Belim Bağlı" diye çevrildiği akılda tutulduğunda "Nesnelerin İnterneti" çevirisi içerikle uygun gözükmemektedir.

Kitabın başlığı bir kenara bırakıldığında, içeriğin tüm tafsilatıyla nesnelerin interneti kavramından oluştuğu okuyucunun dikkatini çekmektedir. Kavram "iletişim", "lojistik" ve "enerji" sacayağıyla temellendirilmektedir. Yazar kitaba "işbirlikçi ortak kaynaklar" kavramından bahsederek giriş yapmaktadır. İlerleyen bölümlerde otomobillerden uçaklara, perakende sektöründen şehirlere ve altyapı sistemlerine, enerjiden hava kirliliğine, toprak, su gibi tabiat unsurlarına, sağlık, güvenlik, eğitim de dâhil olmak üzere neredeyse insan hayatındaki tüm örneklerden hareketle nesnelerin internetinin nasıl kullanılmasına başlandığından ve potansiyelinin ne olduğundan söz etmektedir. Pazar ekonomisinin yükselişinden buhar gücü ve demiryollarına, kapitalizmin insan ruhuna nasıl zerk edildiği, Rockefeller ve Graham Bell gibi örneklerle ilk bölümde anlatılmaktadır.

İlerleyen bölümlerde Aquinalı Thomas, Luther, Calvin, John Locke, Adam Smith, Schlatte, Hume, Bentham, Darwin, Herbert Spencer, Jean Baptiste Lamarck, Gandhi gibi isimlerin teorilerini kısa kısa anlatarak nesnelerin

internetinin felsefi boyutunu da ortaya koyan Rifkin, maliyetlerin düşmesi ve marjinal maliyetlerin sifıra yaklaşmasıyla üretimin bedavaya yakın olacağını, böylece ekonomide paradigmanın değişeceğini ve kapitalizmin biteceğini öngörmektedir. Kapitalizmin bitişi, en azından niş bir alana dönüşmesiyle birlikte üre-tüketiciler (*prosumer*) döneminin zirve yapacağını da bu öngörüye eklemektedir.

Maliyetlerin düşmesiyle birlikte kaynakların kıt değil bol olduğu bir ekonomi ve neredeyse bedava olan ürünler dönemi kitabın ana temasını oluşturmaktadır. Rifkin'e göre insanların kendi aralarında elbiseden kravata, oyuncaktan bisiklete, evden araziye, kendi ürettiği elektriğe kadar pek çok şeyi paylaşacağı veya alıp satabileceği bir dönem demektir bu. Ve tabii eğitimin de limitleri ortadan kalkmaktadır. Yeni bir bankacılık anlayışı oturmaktadır. Yeni neslin dünya görüşü ve davranış şekli boydan boya değişmektedir.

Nesnelerin birbirleriyle bağlı olduğu bir ağın faydalarını saymakla bitiremeyen yazar, son bölümlerde teknolojik paradigma ne kadar değişirse değişsin iklim değişikliğinin ve siber terörizmin önüne geçilemediği müddetçe –ki nesnelerin interneti siber terörizmin de limitlerini ortadan kaldırmaktadır– yaşanacak bir dünyanın da kalmayacağını tahminleri arasına eklemektedir.

Kitabın sonundaki kaynakçaya bölümler hâlinde geniş yer verilmesi, tahminlerin detaylı bir araştırma sonucunda oluştuğunu ortaya koymakta ve okuyucuya araştırmayı daha da derinleştirme imkânı tanımaktadır.